

**RI
SE**

JOHAN LINÅKER

Hur offentlig sektor använder öppen programvara för att stärka Europas digital suveränitet

Skiftande omvärld

- Geopolitisk och teknologisk polarisering
- Teknologi kan komma användas som påtryckningsmedel, ex. svar mot handelstullar eller regleringar
- Stor del av vår data lagras i utomeuropeiska infrastruktur
- Infrastruktur och systemmiljöer i stor utsträckning beroende av utomeuropeiska tjänsteleverantörer

Digital suveränitet

- Kunna fatta beslut utifrån egna värderingar, normer och lagstiftning.
- Inneha kontroll och förmåga att påverka och styra sin egna tekniska utveckling
- Ej annorlunda i grunden från strävan efter generellt leverantörsberoende.
- Öppen strategisk autonomitet belyser vikten att samtidigt förhålla sig positiv till utbyte, samverkan och interoperabla tjänster.

Dutch parliament calls for end to dependence on US software companies

By Toby Sterling
 March 18, 2025 7:22 PM GMT+1 · Updated 11 hours ago

Digital Sovereignty, Security, and Digital Innovation in Germany

Dirk Schrödter
 Minister und Chef der Staatskanzlei des Landes Schleswig-Holstein

Norska datainspektionen: Ha en exitstrategi för amerikanska molntjänster

Nyheter
 04 mars, 2025 • 2 min

European industry demands Eurostack to power EU competitiveness

IMY-bloggen

Överföring av personuppgifter till USA, vad gäller?

Öppen Programvara som verktyg

- Möjliggör kontroll och insyn av den digitala infrastrukturen och datahantering
- Stärker suveräniteten utan behov för konfrontation
- Främjar ekonomisk tillväxt och entreprenörskap
- Stärker interoperabilitet och mål om ett mer digital integrerat samhälle

Vad är Öppen Programvara?

Licensmodell

- Programvara som är tillgänglig med en öppen programvarulicens
- Licensen följer Open Source Definition och är godkänd av Open Source Initiative (<http://opensource.org>)
- Vem som helst, av vilken anledning som helst, får fritt använda programvaran, samt inspektera, ändra och dela vidare källkoden
- Olika villkor förekommer per licens

Utvecklingsmodell

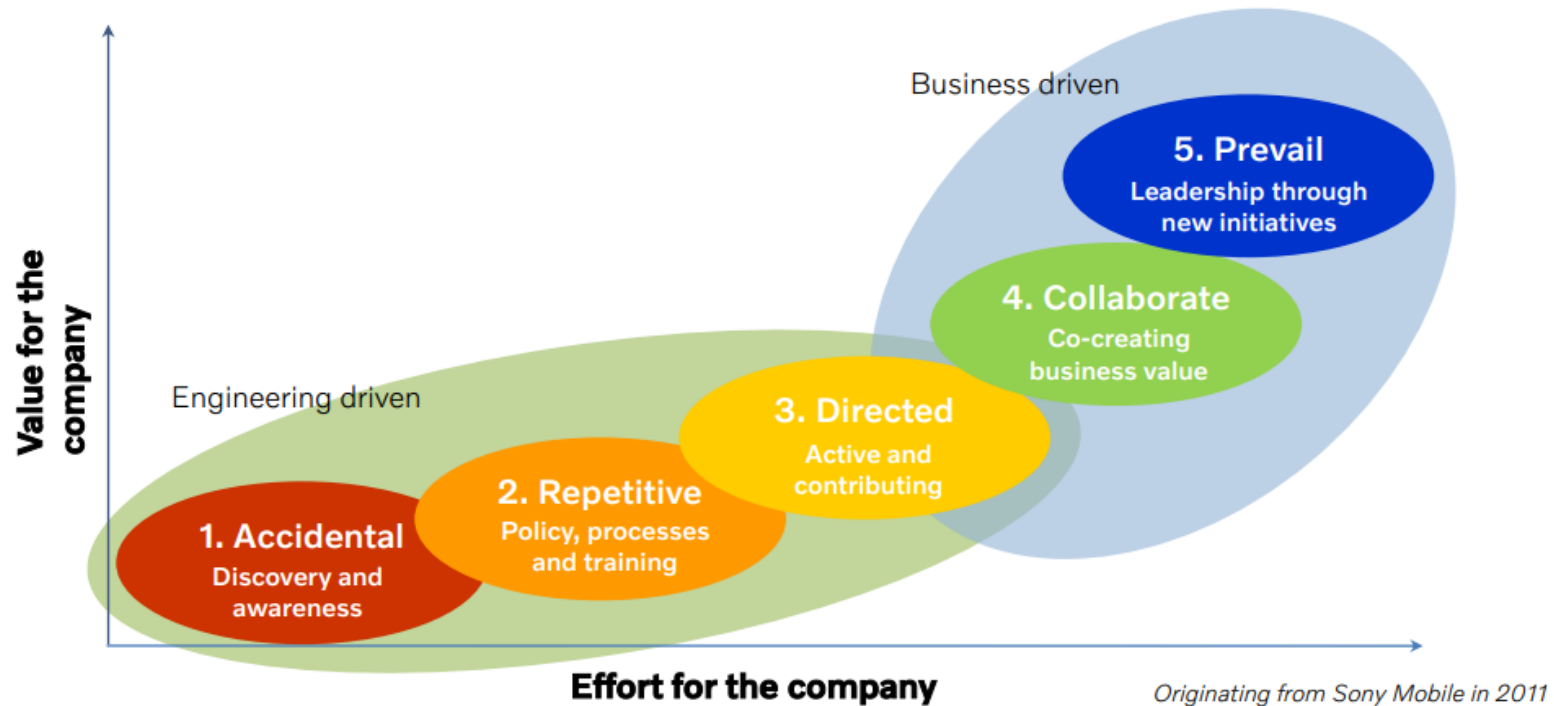
- Programvara som utvecklas gemenskaper av individer, själva eller genom organisationer
- Olika grader av öppen utveckling, kommunikation och samverkan
- Bygger (ofta) på meritokrati, självtilldning av uppgifter, frivillighet och transparens
- Ofta en lång mognadsprocess och omställningsresa

Öppen programvara idag

- 90+ % av all programvara innehåller minst en öppen programvara
- 75% (2020) av företags kodbaser utgörs av öppen programvara (från 36% 2015)
- 56 miljoner utvecklare samverkar runt öppna programvaruprojekt på GitHub. Förväntas öka > 100 miljoner 2025
- Samverkan runt och mellan vertikaler som energi, fordon, telekom och hälsa

Vi är fortfarande tidiga i vår mognadsresa

Öppen Programvara som verktyg

- Kräver utveckling av förmåga och kapacitet, likaså långsiktiga investeringar och engagemang
- Den eller de som utvecklar bestämmer riktningen
- Kräver insatser och förändring på alla nivåer av samhället
- Tillsammans bygger det en gememnsam förmåga att utöva kontroll och påverkan

SE

Exempel finns på flera nivåer

- Nationellt på myndighetsnivå, ex.
 - ZenDIS i Tyskland,
 - DINUM i Frankrike,
 - PagoPA i Italien,
 - Inrikesdepartementet i Nederländerna
- Regionalt, ex. hos Galicien i Spanien och Schleswig-Holstein i Tyskland
- Kommunalt, ex. Sambruk och Sundsvall

OpenDesk

- Satsning inom Tyskland för att skapa en helhetslösning för den typiske tjänstemannen
- Packeterar befintliga öppna programvarulösningar, och utvecklar klistret däremellan
- Möjliggör att lösningen kan köras som helhet som SaaS eller i egendrift
- Nära dialoger och samverkan med leverantörer bakom de respektive öppna lösningarna, ex. Nextcloud, Element och Jitsi
- Har 40 000 användare redan

Flexible Teamwork for the Public Sector

openDesk is the customisable office and collaboration suite designed specifically for your needs in public administration.

Stay informed

Launched in autumn 2024.

Project management

Plan and manage projects efficiently with kanban boards, Gantt charts, and more.

Task management

Track your tasks with ease and stay on top of milestones.

Contacts

Manage your personal contact details or create shareable address books.

Document management

Create and edit text, spreadsheets and presentations — on your own or collaboratively with others.

Chat

Communicate with colleagues and workgroups in real time.

Calendar

Organise your appointments or share calendars across teams.

Wiki

Capture, collect, organise and share your expertise, insights and processes in one central, searchable system.

Email

Enjoy modern email functionality with additional support for group mailboxes.

File storage

Securely store and share files in the cloud.

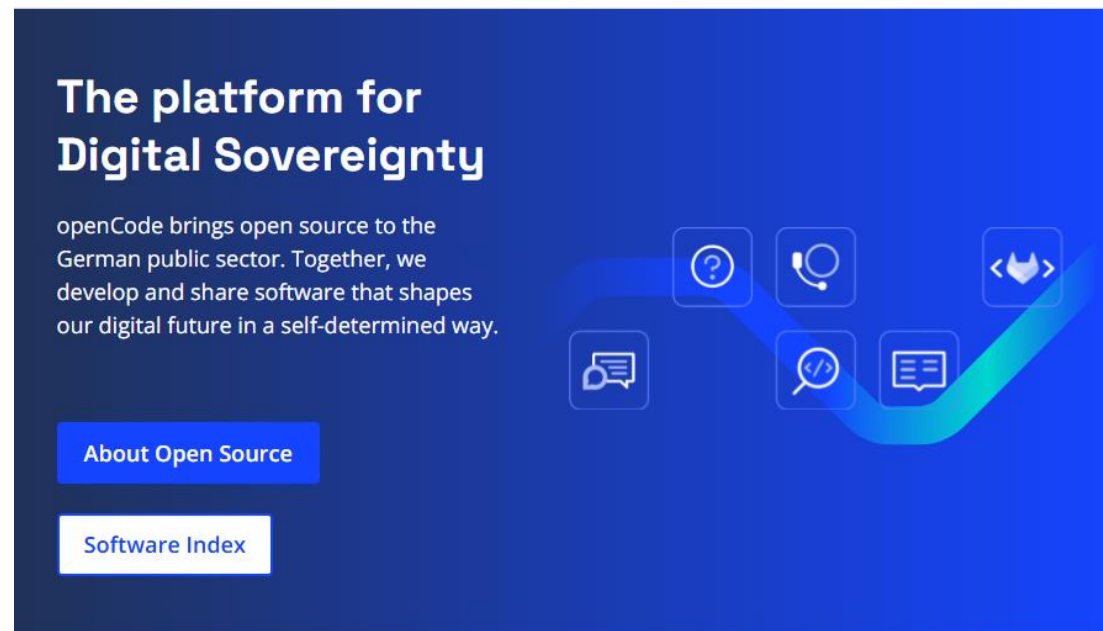

Video conferencing

Hold stakeholder meetings in high-quality resolution, right from your browser.

OpenCode

- Öppen samverkansplattform där offentlig sektor i Tyskland kan dela, utveckla och samverka kring öppen programvara
- Bygger på GitLab och tillhandahålls av ZenDIS
- Studeras och kopieras som concept från andra länder
- “Community Edition for Europe”
- Har ca 5 400 användare, och 2300 repositorer

The platform for
Digital Sovereignty

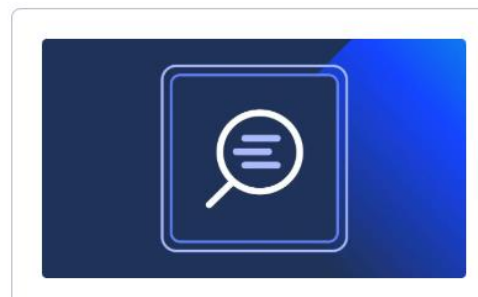
openCode brings open source to the German public sector. Together, we develop and share software that shapes our digital future in a self-determined way.

[About Open Source](#)

[Software Index](#)

The screenshot shows a dark blue header with the openCode logo and navigation buttons. Below the header, there are several icons representing different aspects of the platform: a question mark, a speech bubble, a code editor, a search icon, and a document icon. A stylized blue and green wave graphic is visible on the right side of the header.

How would you like to use openCode?

Gesundheitsamt-Lotse

- Sjukvårdssystem utvecklat av och för den tyska förbundsstaten Hessen
- Framtaget agilt i samverkan med team av utvecklare från externa leverantörer
- Ny funktionalitet allt eftersom
- Börjar se intresse och bidrag från andra förbundsstater
- <https://gitlab.opencode.de/ga-lotse/ga-lotse-code>
- (Någon som tänkte Millennium?)

Hård kritik efter Millennium-granskningen: "Haveri som inte går att rädda"

UPPDATERAD IDAG 05:21 PUBLICERAD IGÅR 17:01

Den externa granskningen av miljardprojektet Millennium riktar skarp kritik mot Västra Götalandsregionen. Utredningen visar att verksamheten inte var tillräckligt förberedd för införandet av journalprogrammet och att styrningen brast.

Das Digitalisierungspaket
der Zukunft

GA-Lotse

Die Einheitliche Software für Gesundheitsämter

Mehr erfahren

Vision und Umsetzung

GA-Lotse – Das Digitalisierungspaket der Zukunft“ für den Einsatz in Gesundheitsämtern folgt der Idee durch eine gemeinsame, einheitliche Software die Abläufe in den Fachabteilungen für die Mitarbeitenden zu optimieren.

Während der Softwareentwicklung GA-Lotse entsteht eine hochgeschützte und effektive Datenverarbeitung. Sie wird die Gesundheitsämter in ganz Deutschland befähigen, für die Veränderungen in der Arbeitswelt und den

La Suite

- Serie verktyg för att främja digital kommunikation, samverkan och produktivitet
- Funktionalitet för instant messaging, email, dokumentredigering, kalkylark, filöverföring, videosamtal...
- Bygger vidare på befintliga lösningar likt OpenDesk och tillhandahåller som lösning för övriga offentlig sektor
- Samverkan mellan Tyskland och Frankrike (och nyligen Nederländerna) kring att adressera gemensamma delar

L'sovereign workspace

Create. Organize. Collaborate. An open source environment, designed for the public sector and open to the commons.

Finns många alternativ...

- Bara man börjar leta!
- Flertalet nationella kataloger finns att tillgå ex. Offentligkod.se i Sverige
- Finns motsvarande i Italien, Frankrike, Tyskland, Nederländerna...
- Sammanställs snart i EU katalog som samlar data via metadatastadnarden Publiccode.yml
- Generella alternativ (European first)
 - <https://european-alternatives.eu/>

Digital suveränitet = Förmåga till kontroll

- Måste byggas gemensamt på flera fronter, ex. genom framtagning av:
 - Hållbara leverantörsekosystem
 - Utbildning och kompetensutveckling
 - Offentliga policies för inköp
 - Stödåtgärder av industriell samverkan
 - Kollektiva investeringar i underhåll
 - Stödfunktioner inom offentlig sektor
 - ...

SE

